

Katowice, 30 września 2023 r.

Załącznik nr 1

Uzasadnienie Uchwały Komisji habilitacyjnej z dnia 30 września 2023 roku w sprawie wniosku o nadanie doktor Annie Maj stopnia doktora habilitowanego nauk humanistycznych w dyscyplinie nauki o kulturze i religii

Uchwała Komisji powołanej ds. przeprowadzenia postępowania w przewodzie habilitacyjnym dr Anny Maj została podjęta jednomyślnie, w trybie jawnym. Recenzenci i Członkowie Komisji zapoznali się z dorobkiem naukowym, dydaktycznym oraz organizacyjnym Habilitantki. W czasie zdalnego posiedzenia w dniu 30 września 2023 roku, zespół obradował w pełnym składzie.

przewodniczący komisji dr hab. Konrad Klejsa, prof. UŁ;

recenzenci: dr hab. Piotr Celiński, prof. UMCS; dr hab. Paweł Frelik, prof. UW; dr hab. Piotr Sitarski, prof. UŁ; dr hab. Jan Stasienko, prof. DSW;

członek komisji prof. dr hab. Andrzej Gwóźdź;

sekretarz komisji dr hab. Jakub Zajdel, prof. UŚ.

Pozytywne konkluzje wszystkich recenzji oraz wyrażone w czasie posiedzenia opinie pozostałych Członków gremium złożyły się na końcową decyzję Komisji, która uznała, że **dr Anna Maj spełniła ustawowe wymogi związane z uzyskaniem stopnia doktora habilitowanego nauk humanistycznych w dyscyplinie nauki o kulturze i religii.**

Dr Anna Maj jest zatrudniona na stanowisku adiunkta w Instytucie Nauk o Kulturze (poprzednio Instytut Nauk o Kulturze i Studiów Interdyscyplinarnych) należącym do Wydziału Humanistycznego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Dyplom magistra kulturoznawstwa, specjalność: filmoznawstwo i wiedza o mediach uzyskała w 2002 roku na podstawie rozprawy pod tytułem *Labirynty hiperprzestrzeni. O formach i znaczeniu meandra w kulturze*. W roku 2006 otrzymała stopień doktora nauk humanistycznych w zakresie literaturoznawstwa na podstawie rozprawy doktorskiej *Podróżowanie jako specyficzne doświadczenie percepcyjne w perspektywie komunikacyjnej* (promotorem obu rozpraw był prof. zw. dr hab. Tadeusz Miczka, a recenzentami rozprawy doktorskiej byli prof. dr hab. Piotr Kowalski (UJ), prof. zw. dr hab. Tadeusz Sławek (UŚ).

Dr Anna Maj jest autorką dwóch polskojęzycznych monografii autorskich (*Media w podróży*, Wyd. Naukowe ExMachina oraz *Przemiany wiedzy w cyberkulturze*, Wyd. UŚ);

redaktorem bądź współredaktorem naukowym dziewięciu monografii zbiorowych, w tym: 5 zagranicznych anglojęzycznych monografii zbiorowych z zakresu nowych mediów, pamięci cyfrowej oraz cyberkultury, opublikowanych w wydawnictwach: Brill (Leiden), Rodopi (Amsterdam – New York) oraz Inter-Disciplinary Press (Oxford) oraz 4 polskojęzycznych monografii zbiorowych, wydanych w Wydawnictwie Naukowym ExMachina oraz w Wydawnictwie Uniwersytetu Śląskiego. Jest również redaktorem naukowym trzech serii naukowych (serie: Medioznawstwo i Zeszyty Komunikacji Kulturowej w WN ExMachina i seria: Media i Kultura w WUŚ). Jest autorką 22 artykułów w języku polskim lub angielskim, opublikowanych w czasopismach naukowych (18 po doktoracie) oraz 22 rozdziałów w monografiach zbiorowych (16 po doktoracie; z czego 5 ukazało się w wersjach referatowych i rozszerzonych lub w przedrukach i tłumaczeniach). W Jej dorobku znajduje się obszerny wywiad naukowy, który ukazał się równolegle w wydaniu anglojęzycznym i polskojęzycznym, a także tłumaczenia 7 tekstów naukowych innych autorów.

Dr Anna Maj jest autorką 1 recenzji naukowej książki innego autora; współautorką części projektu ESK dla miasta Katowice, autorką lub współautorką 7 wstępów do książek i kilku artykułów popularnonaukowych. Kilkukrotnie Jej artykuły opublikowane w zagranicznych tomach pokonferencyjnych były nominowane do rozszerzenia i publikacji w tematycznych tomach zbiorowych zawierających wybór najlepszych badań z danego projektu *Cyber Hub* w ID.net. Kilka artykułów zamieszczonych w zagranicznych monografiach zbiorowych miało drugie wydanie w książkach opublikowanych przez wydawnictwo Brill.

Dr Anna Maj wielokrotnie brała udział w konferencjach zagranicznych i międzynarodowych (w tym razy 16 z referatem po doktoracie, m.in. w Oxford University, Inter-Disciplinary.Net (w Pradze, Oxfordzie i Salzburgu), Universidade de Lisboa – University of Nottingham – IASA (w Lizbonie), Cultmedia (na Uniwersytecie Śląskim, w Czeskiej Akademii Nauk w Pradze), w Muzeum Śląskim (we współpracy z Politechniką Śląską i UŚ)], a także w konferencjach krajowych (19 razy z referatem po doktoracie). Prowadziła wykłady lub cykle wykładów na zaproszenie oraz wykłady plenarne (m.in. w Uniwersytecie Karola w Pradze, w Uniwersytecie w Belgradzie, w Instytucji Kultury Galerii Miasta Bratysławy), wykłady i warsztaty w Medialabie Katowice. Uczestniczyła w panelach eksperckich w Polsce, m.in. na zaproszenie PTK, Centrum Promocji Informatyki w Warszawie, Instytucji Kultury Warsztaty Kultury oraz Zachęta w Lublinie, Medialabu Katowice, Instytucji Kultury Ars Cameralis Silesiae Superioris, Instytucji Kultury Katowice Miasto Ogrodów, Geek Girls

Carrots Silesia, Usability Day Silesia – Future Processing, Uniwersytetu Jagiellońskiego i Biblioteki Jagiellońskiej).

Dr Anna Maj uczestniczyła w pracy grup badawczych, grup roboczych projektów i grup warsztatowych (m.in. w ramach projektu Grundtvig w Hochschule für Technik und Wirtschaft w Berlinie oraz w spotkaniu organizowanym przez University of Primorska w Koprze w Bledzie na Słowenii, czy w ramach spotkań sieci Cultmedia i Inter-Disciplinary.Net). Zaangażowała się w metodologiczne warsztaty FNP dla beneficjentów programów Fundacji.

Dr Anna Maj pełniła funkcje kierownika i głównego koordynatora 5 projektów konferencyjnych: 1 zagranicznej i 3 międzynarodowych konferencji naukowych oraz 1 krajowego seminarium naukowego. Była członkinią 4 komitetów naukowych (jako Steering Group Member lub Steering Group & Project Leader) i 4 komitetów organizacyjnych konferencji zagranicznych o charakterze międzynarodowym, organizowanych przez międzynarodową sieć naukową z Oxfordu Inter-Disciplinary.Net. Wiele energii poświęciła na aktywność w komitetach naukowych i organizacyjnych konferencji krajowych. W sumie zorganizowała i współorganizowała 11 zagranicznych i międzynarodowych konferencji naukowych oraz 6 konferencji krajowych. Dr Anna Maj brała aktywny udział w pracach sieci naukowych: Cultmedia (badacze z Niemiec, Austrii, Hiszpanii, Czech, Słowacji i Polski), Inter-Disciplinary.Net (globalna sieć, z dominacją badaczy z Wielkiej Brytanii, USA, Australii oraz z innych krajów europejskich, w tym Czech i Polski), Enable (sieć 20 partnerów z całej Europy i Australii) i CVHI (badacze z Wielkiej Brytanii, Niemiec, RPA, USA, Izraela, Francji, Estonii, Polski etc.), a także w polskiej grupie badaczy skupionych wokół Ogólnopolskich Warsztatów Memetycznych.

Dr Anna Maj jest lub była członkinią 7 towarzystw naukowych. Współpracuje z prof. Derrickiem de Kerckhovem. W czasie stażu Wicklow Fellowship (latem 2009) wraz z dr. Michałem Derdą-Nowakowskim i prof. de Kerckhovem współpracowała nad książką *Kody McLuhana*, cyklem wywiadów naukowych oraz badaniami w międzynarodowym zespole złożonym z badaczy z Włoch, Hiszpanii, Brazylii, Kanady, Chin i Polski. Uczestniczyła lub uczestniczy w działalności zespołów realizujących unijne projekty o charakterze naukowym, a także dydaktycznym i kulturotwórczym. Ponadto współpracuje z instytucjami lokalnymi, krajowymi, międzynarodowymi.

Przedmiotem oceny Recenzentów oraz Członków Komisji stały się przedłożone przez Habilitantkę dokonania naukowe, dydaktyczne, organizacyjne oraz popularyzatorskie, w tym wskazana jako główne osiągnięcie książka *Przemiany wiedzy w cyberkulturze. Badania nad kulturą, komunikacją, wiedzą i mediami*. Celem monografii było przedstawienie

cyberkulturowych przemian wiedzy i jej konceptualizacji w interdyscyplinarnej perspektywie badań nad kulturą, komunikacją, wiedzą i mediami. Najważniejszą część wywodu stanowi zaprezentowana w rozdziale 3. analiza ewolucji wiedzy naukowej i potocznej w cyberkulturze. Dr Anna Maj opisała w nim dwa podstawowe – Jej zdaniem – procesy, które można dziś zaobserwować: algorytmizację poznania i wikifikację wiedzy. Pierwszy proces przedstawiła w odniesieniu do analizy *big data*, drugi – do zjawiska folksonomii. Wikifikacja i algorytmizacja przenikają współczesne procesy mentalne, praktyki wiedzy i jej konceptualizacje, zarówno w obszarze wiedzy potocznej, jak i wiedzy naukowej. Wnioskowanie o istotności tych procesów w odniesieniu do ewolucji wiedzy zostało zakotwiczone w wieloletnim uczestnictwie w rozwoju cyberkultury oraz prawie dwóch dekadach obserwacji rozwoju sztuki nowych mediów i komunikacji medialnej. Jest to autorskie ujęcie transformacji wiedzy w cyberkulturze, wynikające z doświadczeń badawczych i interdyscyplinarnych poszukiwań Habilitantki. Istotą zauważonych przemian jest rewaloryzacja kategorii chaosu, która nastąpiła za sprawą Sieci, mimo jednoczesnego wzmocnienia nowymi narzędziami technicznymi idei porządkowania wiedzy. Ewolucja wiedzy w cyberkulturze staje się szczególnie widoczna w zestawieniu z praktykami wiedzy wypracowanymi kulturowo w poprzednich epokach. Dzięki takiemu porównaniu współczesne procesy okazują się logicznym następstwem wcześniejszych, niekiedy bezpośrednio powiązanych, działań lub – czasem – ich zaprzeczeniem. Zyskują zatem nowe sensy. Cyberkulturowe praktyki społeczne i nowe technologie uzupełniają się, prowadząc do sprawniejszych procedur mentalnych, które pomagają opanować skomplikowaną rzeczywistość współczesną.

Praca *Przemiany wiedzy w cyberkulturze* wpisuje się w tematy badawcze w obszarze nauk o kulturze, z naciskiem na badania medioznawcze i komunikologiczne, uzewnętrznia jednak także zainteresowanie Habilitantki badaniami pokrewnymi, m.in. badaniami z zakresu socjologii i antropologii wiedzy, teorii informacji (w ujęciu cybernetycznym i informatologicznym), zarządzania wiedzą (w ujęciu ekonomicznym), edukacji medialnej oraz filozofii mediów. Dr Anna Maj postawiła sobie zadanie poszerzenia oglądu kulturoznawczego na obszary wycykające się refleksji medioznawczej, a jednocześnie mocno powiązane z istotą mediów i przemian mentalnych, będących konsekwencją używania mediów cyfrowych. Z drugiej strony książka zaprasza czytelników o innych kompetencjach badawczych do spojrzenia na współczesne media i człowieka w perspektywie przemian kulturowych praktyk wiedzy.

W latach 2011-2013 dr Anna Maj była wykładowcą w Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach, Wydział Jazzu i Muzyki Rozrywkowej i Wydziału Wokalno-

Instrumentalnego. W latach 2004-2006 była zatrudniona przez Fraunhofer-Anwendungszentrum für Logistiksystemplanung und Informationssysteme Cottbus. Współpracowała z instytucjami kultury na podstawie umów o dzieło w zakresie organizacji i animacji kultury, wydarzeń naukowych i artystycznych: Ars Cameralis Silesiae Superioris, Biuro ESK 2016 w Katowicach, Katowice Miasto Ogrodów, Medialab Katowice, BWA w Katowicach, Rondo Sztuki ASP w Katowicach, Kinoteatr Rialto w Katowicach, Kino Amok w Gliwicach, Teatr Zagłębia w Sosnowcu, Warsztaty Kultury w Lublinie, Zachęta w Lublinie i inne.

Dr Anna Maj otrzymała grant Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego na realizację projektu *Dni nowych mediów*. Była stypendystką Fundacji Nauki Polskiej, Towarzystwa Naukowego Warszawskiego, Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, korzystała ze stypendium dla młodych naukowców, a Rektor Uniwersytetu Śląskiego przyznał Jej nagrodę indywidualną III stopnia za działalność naukowo-badawczą.

Od 2004 roku dr Anna Maj prowadzi pracę dydaktyczną w Instytucie Nauk o Kulturze UŚ. Opracowała i prowadziła dotąd ponad 20 przedmiotów (w formie ćwiczeń, konwersatoriów, laboratoriów, warsztatów oraz wykładów i wykładów specjalnościowych). Do złożenia wniosku habilitacyjnego była promotorem 19 magistrantów (na kierunkach: Kultury mediów oraz Kulturoznawstwo (MISH)), w tym 2 obcokrajowców. W 2011 roku przeprowadziła cykl wykładów filmoznawczych dla studentów polonistyki w Uniwersytecie w Belgradzie (na zaproszenie Ambasady RP). Ponadto w latach 2015-2018 w Uniwersytecie Karola w Pradze na Wydziale Humanistycznym (FHS) prowadziłam 4 cykle zajęć kursowych w języku angielskim w semestrze letnim.

W związku z obowiązkami Zastępcy Dyrektora ds. Dydaktycznych Instytutu Nauk o Kulturze (później Instytutu Nauk o Kulturze i Studiów Interdyscyplinarnych) UŚ, w roku akademickim 2013/2014 dr Anna Maj kierowała pracami instytutowego zespołu przygotowującego nowy kierunek studiów: Kultury mediów (studia II stopnia, stacjonarne i niestacjonarne). Opracowała wiele modułów, odpowiadała za przygotowanie całości dokumentacji wniosku do MNiSW o otwarciu kierunku na poziomie studiów magisterskich. Studia zostały uruchomione, pozytywnie przeszły akredytację i niezmiennie cieszą się dużym zainteresowaniem kandydatów. W roku 2018/2019 dr Anna Maj pełniła opiekę tutorską nad wybitną studentką w ramach programu „Tutoring dla najlepszych studentów UŚ”. W roku 2019 opiniowała jako ekspert wewnętrzny projekt POWER „Uniwersytet Kulturoznawców w Uniwersytecie Humanistów”, dofinansowany przez NCiBR.

Rada Naukowa Instytutu Nauk o Kulturze (a następnie Instytutu Nauk o Kulturze i Studiów Interdyscyplinarnych) trzykrotnie wybrała dr Annę Maj do pełnienia funkcji Zastępcy Dyrektora Instytutu ds. Dydaktycznych. Z racji obowiązków w latach 2012-2016 i 2016-2019 była członkiem Rady Naukowej Instytutu oraz brała udział w posiedzeniach Kolegium Dziekańskiego. Byłam członkiem wydziałowych zespołów i komisji o charakterze dydaktycznym, projakościowym i promocyjnym.

Dr Anna Maj trzykrotnie otrzymała nagrodę zespołową Rektora Uniwersytetu Śląskiego III stopnia i raz nagrodę II stopnia za działalność organizacyjną.

Biorąc pod uwagę opinie Recenzentów oraz Członków Komisji, jak również przebieg kolokwium habilitacyjnego, odpowiedzi udzielone przez Habilitantkę na zadane pytania oraz dyskusję podczas posiedzenia w dniu 30 września 2023 roku, w której komentowano dorobek i naukową sylwetkę Habilitantki, Komisja wnioskuję do Rady Instytutu Nauk o Kulturze Uniwersytetu Śląskiego o nadanie dr Annie Maj stopnia naukowego doktora habilitowanego nauk humanistycznych w dyscyplinie nauki o kulturze i religii.

(Podpis Przewodniczącego Komisji)